

AKADEMIET FOR FREMTIDSFORSKNING

3. maj 1979

Akademiet og Selskabet for Fremtidsforskning sendte Dem den 10. november 1978 et brev vedrørende indførelse af naturgas i Danmark. I brevet påpegedes en række uoplyste forhold. Med følgeskrivelse af 29. marts og 2. april har Akademi og Selskab med tak modtaget 11 rapporter fra Handelsministeriet og Dansk Olie og Naturgas A/S, idet DONG udtrykker håb om, at materialet besvarer de spørgsmål, der er indeholdt i henvendelsen.

I forlængelse af brevet af 10. november og foranlediget af de fremsendte udredninger skal nedenstående påpeges.

Både i Folketinget og i den offentlige debat er der givet udtryk for tilslutning til regeringens naturgasplaner. Ingen kan anfægte, at der er politisk grundlag for en beslutning om indførelse af naturgas eller regeringens ret til at træffe afgørelsen alene ud fra politiske hensyn.

Man kan derimod anfægte det materiale, som regeringen har fremlagt om naturgasprojektets konsekvenser. Der er lagt et stort arbejde i udfærdigelsen af de foreliggende rapporter, der indeholder et væld af oplysninger om mange aspekter af projektet. Det er så meget mere beklageligt at måtte fastslå, at materialet ikke indeholder oplysninger eller argumenter, som entydigt dokumenterer fordelene af projektet for landet.

En gennemgang af materialet har vist,

- at de forudsætninger, der er lagt til grund for beregninger eller vurderinger af projektets interne drift- og samfundsøkonomiske rente, valutabesparelser, finansiering, forbedring af forsyningsikkerhed og personrisiko enten er uoplyste, mangelfulde eller ensidigt og ubegrundet i projektets favør,
- at de spørgsmål, der rejstes i henvendelsen af 10. november fortsat er ubesvarede - herunder specielt spørgsmålene om forsyningsikkerhed, husstandenes reelle direkte og indirekte udgifter, gasafhængigheden, eksplosionsrisikoen og alternative muligheder,
- at de energipolitiske formål med varmeplanlægningen er kortsigtede, energipolitikken indeholder ikke forudsætninger for,

at landet selv løser sine energiproblemer over de næste 30 år, samt

- at materialet foreligger i en form, der hindrer klar formulering af de energimæssige valgmuligheder, der står åbne for landet i dag, og skjuler følgevirkningerne for den enkelte borger af at vælge den ene eller anden mulighed. Der foreligger med andre ord et dårligt grundlag for en offentlig debat om dansk energipolitik eller naturgasprojektet.

Denne vurdering af udredningsmaterialet er begrundet i vedlagte notat.

I betragtning af såvel det meget store rapportmateriale som selve projektets omfang er der behov for en grundig gennemgang af planer og konsekvenser. Notatet er et bidrag hertil, men begrænset af den korte tidsfrist. Der ses ikke at være væsentlige grunde til at fremskynde en afgørelse om indførelse af naturgas i Danmark nogle få måneder. Tværtimod vil overdrevne forventninger til projektet i offentligheden kunne forstærke mistilliden til den politiske beslutningsproces, når forventningerne konfronteres med virkeligheden.

Det er ikke Akademiets og Selskabets opgave at bremse initiativer eller fornyelser gennem ensidig og ufrugtbar kritik. Notatet om de 11 rapporter, som desværre er faldet overvejende negativt ud, er da også udformet med henblik på at afklare, hvad Folketinget skal træffe beslutning om, og i klar erkendelse af, at udredningerne kun er en del af Folketingets beslutningsgrundlag.

Helt generelt ønsker vi at henlede opmærksomheden på, at det er væsentligt, at projekter af den størrelsesorden, som der er tale om her, kan gennemføres etapevis og med tilstrækkeligt stor fleksibilitet på grund af den uundgåelige usikkerhed om projektets konsekvenser. Det er umuligt at ophæve al usikkerhed på forhånd, og derfor er mulighederne for løbende ændringer og omformninger af projektet på grundlag af nye erfaringer påkrævet.